

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 149/19
U Luxembourg 3. prosinca 2019.

Presuda u predmetu C-482/17
Češka Republika protiv Parlamenta i Vijeća

Sud odbija tužbu Češke Republike protiv direktive kojom se postrožuje nadzor nad nabavom i posjedovanjem vatrenog oružja

Ta se direktiva mogla valjano temeljiti na odredbama UFEU-a koje se odnose na dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta

Sud je presudom Češka Republika/Parlament i Vijeće (C-482/17), donesenom 3. prosinca 2019., odbio tužbu za potpuno ili djelomično poništenje Direktive 2017/853¹ (u daljnjem tekstu: pobijana direktiva) kojom su Europski parlament i Vijeće izmijenili Direktivu Vijeća 91/477/EEZ o nadzoru nabave i posjedovanja oružja² (u daljnjem tekstu: Direktiva o vatrenom oružju). Sud je presudio da mjere koje su Europski parlament i Vijeće predvidjeli pobijanom direktivom ne uključuju povrede načela dodjele ovlasti, proporcionalnosti, pravne sigurnosti, zaštite legitimnih očekivanja i nediskriminacije, na koje se Češka Republika poziva u prilog svojoj tužbi.

Radi potpunog ukidanja nadzora i formalnosti na unutarnjim granicama schengenskog područja, Direktivom o vatrenom oružju uspostavljen je minimalni okvir usklađenosti za posjedovanje i nabavu vatrenog oružja i njegov prijenos između država članica. Tom su direktivom u tu svrhu predviđene odredbe koje se odnose na uvjete pod kojima se vatreno oružje različitih kategorija može nabaviti i posjedovati, predviđajući, za potrebe javne sigurnosti, da nabavu određenih vrsta vatrenog oružja treba zabraniti.

Slijedom određenih terorističkih napada, Europski parlament i Vijeće u 2017. donijeli su pobijanu direktivu kako bi uveli stroža pravila za najopasnije vatreno oružje, onesposobljeno i poluautomatsko. Uspostavljanjem pravila o označivanju, tom se direktivom istodobno nastoji olakšati slobodno kretanje određenog oružja.

Kad je riječ o automatskom vatrenom oružju koje je prepravljeno u poluautomatsko vatreno oružje, a koje je načelno zabranjeno, pobijana direktiva sadržava odstupanje, uvjete za koje ispunjava samo Švicarska, koja je dio schengenskog prostora i na koju se primjenjuje Direktiva o vatrenom oružju. Konkretno, riječ je o uvjetu koji se odnosi na postojanje vojnog sustava koji se temelji na općoj vojnoj obvezi i na postojanje tijekom posljednjih pedeset godina sustava transfera vojnog vatrenog oružja osobama koje napuštaju vojsku.

Češka Republika podnijela je Sudu tužbu za potpuno ili djelomično poništenje pobijane direktive. Češku Republiku u tom su postupku podržale Mađarska i Poljska, dok su Europski parlament i Vijeće podržale Francuska i Europska komisija.

Kad je riječ o navodnoj povredi načela dodjele ovlasti, Sud je najprije podsjetio na to da, čak i kada su aktom koji se temelji na članku 114. UFEU-a, poput Direktive 91/477, već otklonjene sve prepreke trgovini u području koje usklađuje, zakonodavac Unije ne može biti lišen mogućnosti da na temelju te odredbe taj akt prilagodi svim promjenama okolnosti, s obzirom na njegovu zadaću osiguravanja zaštite općih interesa priznatih Ugovorima. Ti opći interesi uključuju borbu protiv međunarodnog terorizma i teškog kriminala kao i očuvanje javne sigurnosti.

¹ Direktiva (EU) 2017/853 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Direktive Vijeća 91/477/EEZ o nadzoru nabave i posjedovanja oružja (SL 2017., L 137, str. 22.)

² Direktiva Vijeća 91/477/EEZ od 18. lipnja 1991. o nadzoru nabave i posjedovanja oružja (SL 1991., L 256, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 62., str. 28.)

Nadalje, kad je riječ o propisu kojim se mijenja postojeći propis, Sud je pojasnio da radi utvrđivanja njegove pravne osnove u obzir valja uzeti postojeći propis koji se njime mijenja, a osobito njegov cilj i sadržaj. Naime, izdvojeno ispitivanje akta kojim se uvode izmjene moglo bi dovesti do paradoksalnog rezultata da se taj akt ne bi mogao donijeti na temelju članka 114. UFEU-a, dok bi zakonodavac Unije do istog normativnog rezultata mogao doći tako da stavi izvan snage prvotni akt te ga, na temelju te odredbe, potpuno preinači u obliku novog akta. Slijedom toga, Sud je utvrdio da pravnu osnovu na kojoj je pobijana direktiva trebala biti donesena valja utvrditi s obzirom na kontekst koji čini Direktiva 91/477 i propis koji je rezultat izmjena potonje pobijanom direktivom.

Naposlijetku, nakon usporedbe cilja i sadržaja Direktive 91/477 s onima pobijane direktive, Sud je utvrdio da se objema želi osigurati usklađivanje odredaba država članica u području slobodnog kretanja vatrenog oružja za civilnu uporabu, uz istodobno ograničavanje te slobode sigurnosnim jamstvima prilagođenima prirodi te robe, te da se pobijanom direktivom u tom pogledu samo nastoji prilagoditi ravnoteža koja je Direktivom 91/477 uspostavljena između tih dvaju ciljeva kako bi je se prilagodilo promjenama okolnosti.

S tim u vezi, Sud je podsjetio na to da je usklađivanje aspekata koji se odnose na sigurnost robe jedan od ključnih elemenata za osiguranje dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta, s obzirom na to da u tom području postoje različiti propisi koji mogu stvoriti prepreke trgovini. Budući da je posebnost vatrenog oružja u tome što ono nije opasno samo za osobe koje se njime koriste, nego i za širu javnost, Sud je istaknuo da su razmatranja u vezi s javnom sigurnosti nužna u kontekstu propisa o nabavi i posjedovanju te robe.

U tim okolnostima, Sud je presudio da zakonodavac Unije nije prekoračio marginu prosudbe koju mu dodjeljuje članak 114. UFEU-a time što je pobijanu direktivu donio na temelju te odredbe.

Kad je riječ o navodnoj povredi načela proporcionalnosti, Sud je ispitao nalaže li se Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva³ službeno Komisiji da provede procjenu učinka mjera predviđenih donošenjem pobijane direktive kako bi mogla ocijeniti njihovu proporcionalnost. U tom je pogledu Sud istaknuo da izrada procjena učinka predstavlja fazu zakonodavnog postupka koju načelno treba provesti kada se može očekivati da će zakonodavna inicijativa imati značajne učinke na gospodarstvo, okoliš ili društvo. Međutim, iz tog sporazuma ne proizlazi obveza provedbe takve procjene u svim okolnostima.

Stoga se neprovedba procjene učinka ne može kvalificirati kao povreda načela proporcionalnosti kada se zakonodavac Unije nalazi u posebnoj situaciji koja zahtijeva da se od nje odustane, pod uvjetom, međutim, da raspolaže s dovoljno elemenata koji mu omogućuju da ocijeni proporcionalnost predviđenih mjera.

U nastavku presude Sud je utvrdio da je zakonodavac Unije raspolagao mnogobrojnim procjenama i preporukama kojima su obuhvaćena sva pitanja istaknuta u argumentaciji Češke Republike i da, suprotno onomu što tvrdi ta država članica, s obzirom na navedene procjene i preporuke ništa ne upućuje na to da su kritizirane mjere očito neprikladne s obzirom na ciljeve osiguranja javne sigurnosti građana Unije i olakšanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta vatrenog oružja za civilnu uporabu.

Slijedom toga, Sud je presudio da institucije Unije u ovom slučaju nisu prekoračile široku diskrecijsku ovlast kojom raspolažu kada trebaju izvršiti takve složene ocjene i procjene političke, ekonomske i socijalne prirode. Naposlijetku, Sud je još odbio argumente Češke Republike koji su konkretno bili usmjereni protiv određenih odredbi pobijane direktive koje je ta država članica smatrala protivnima načelima proporcionalnosti, pravne sigurnosti i zaštite legitimnih očekivanja kategorija vlasnika ili posjednika oružja koje potencijalno podliježe strožem sustavu na temelju pobijane direktive te, konačno, načelu nediskriminacije.

³ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (SL 2016., L 123, str. 1.)

Kad je riječ o potonjem načelu, Sud osobito ističe da se odstupanjem koje može primijeniti Švicarska istodobno uzima u obzir kultura i tradicija te zemlje kao i činjenica da zbog tih tradicija ona ima iskustvo i dokazanu sposobnost praćenja i nadzora dotičnih osoba i oružja, zbog čega se može pretpostaviti da će ciljevi javne sigurnosti kojima teži pobijana direktiva, unatoč navedenom odstupanju, biti postignuti. Budući da se čini da se nijedna država članica Europske unije ne nalazi u situaciji usporedivoj sa Švicarkom, diskriminacije nema.

NAPOMENA: Tužba za poništenje služi za poništenje akata institucija Unije koji su protivni pravu Unije. Pod određenim uvjetima države članice, europske institucije i pojedinci mogu podnijeti tužbu za poništenje Sudu ili Općem sudu. Ako je tužba osnovana, akt se poništava. Dotična institucija mora popuniti eventualnu pravnu prazninu nastalu poništenjem akta.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106